

Térformansz

Ardai Ildikó textilművész életműve és albuma

Mire az ideológusok kinyögték: paradigmaváltás, a hazai műhelyek vagány alkotások seregével beteljesítették a várva várt formanyelvújulást. Arдай Ildikó és kortársai (az 1968 után indulók) a „nomád nemzedék” képére formálták a sokadára fölfedezett eredeti paraszti kézművességet, „dült hitek” dogmái fölött szökellve. A tiszta forrás szellemisége a nyíltszívű tánccházi ébredés atmoszférájában forrhatott ki, ahol a tehetség közösségi élményszerzése a „szabad művészetek” mindegyikénél szervesül. Ilyen pálya Arдай Ildikóé, aki mesterműveivel fölmutatta a székely festékes szőnyeg átütő modernségét. Ezzel többen megelégednének, ám a motívumkincset, amely Arдай módosult szerepű szimbólumrendszerének törzsanyagát alkotja: az égbolt és a természet ősi jeleit volt bátor kaleidoszkóp-prizmáján átszűrve továbbabsztrahálni (*Prizma* és *Racka* sorozat; *Robbanás*), tekintetünket kompozíciói sűrűjébe vonva (*Forgó*). Meditációs delejben állunk az op-art *Jelfák* és az *Égi madár* előtt. E megmozgató tervezői hajlam természetes fejleménye a térbeli kibontakozás (*Öt borzas oszlop*, *Átjáró*; *Leltár*; *Hét kéve*; *Nomád*; *Varsa*). Arдай Ildikó művészete más szögből is szemrevaló példa, mert a mesterfogásokban nem vész el a kíváncsisága. Látjuk, tapintjuk, miként kell a szakmai fegyelmet a képzelet könnyedségével egyeztetve frissen tartani. Arányérzéke az idővel is kifinomultan bánik. Kevesek merik a munkát kellő percben elcsippenteni, fölismerve a befejezetlenség tökéletességét, és annak kifejezőbb voltát megragadva, a vonalvezetést úgy fejleszteni, hogy az elképzelés elérje balladás többletjelentését. Másik fő műfajában a vesszőfonatos fantáziák kimondottan ilyenek (*Kapcsolat*; *Úrkosár*; *Kígyókosár*; *Fészkek és madarak*), közöttük az albuma címlapjára kiválasztott *A varázsló sapkája* térjáték. Párhuzamaival (*Indián* sorozat) ráébreszt más kultúráknak az anyagkezelésből is adódó rokon gyakorlatára és szemléletére. Ez a beállítottság mindenütt érvényes, ahol a figyelem a design dekadens sterilitásától az eredeti felé fordul. Arдай emblematisz alkotónk, „térformanszait” szabadban, kiállítóterben, persze autonóm valójuk miatt, szeretik szerte a világon. Életművét összegző albuma (2013), amelyből csak pár képet villanthatunk fel, a szerző személyes tárlatvezetése Fitz Péter avatott korrajzával, igényes pálya- és műelemzésével.

NAGY ANDRÁS (1953) grafikus, könyvtervező, a *Hitel* képszerkesztője.